

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ประกอบด้วย
 - 3.1 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ
 - 3.2 ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ
 - 3.3 ศึกษาความพึงพอใจของ นักเรียน ครู และผู้ปกครองจากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ
4. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศต่อผู้ทรงคุณวุฒิ

วิธีดำเนินการวิจัย

มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศ โดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์เป็นครูที่โรงเรียนวัดบวรนิเวศไม่น้อยกว่า 10 ปี มีประเด็นการสัมภาษณ์ ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพและสัมภาษณ์นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประเด็นการสัมภาษณ์ ได้แก่ การเรียนการสอนของในปัจจุบัน สื่อเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลของครู และแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นกรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนแบบปลอดภัยที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

ผู้วิจัยมุ่งศึกษา ผลของการทดลองใช้ร่างรูปแบบการบริหารฯ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการบริหารแบบ PIE Model (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2011) ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การนำไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ได้แก่ การวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา การกำหนดหลักการและวิธีการ การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและพื้นที่ การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุน การนิเทศติดตาม และการปรับปรุงและแก้ไข ยกเป็นร่างรูปแบบการบริหารฯ แล้วนำไปทดลองใช้ในโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ในปีการศึกษา 2563 จากนั้นจึงศึกษาผลของการทดลองใช้ร่างรูปแบบการบริหารฯ โดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มบริหาร จำนวน 4 คน ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน สัมภาษณ์นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 2 คน รวม 10 คน และสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัดบวรนิเวศ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน ผู้แทนผู้ปกครอง 1 คน ผู้แทนศิษย์เก่า 1 คน ผู้ให้การสนับสนุนโรงเรียน 1 คน และผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ 1 รูป โดยมีจุดประสงค์เพื่อขอความคิดเห็นและประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารฯ

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนแบบปลอดภัยที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนแบบปลอดภัยที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง โดยการนำรูปแบบการบริหารฯ ไปใช้ในโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ในปีการศึกษา 2564 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 169 คน ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 169 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รายงานการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่รวบรวมมาจากงานทะเบียนวัดผล กลุ่มบริหารวิชาการแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดภัยที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนแบบปลอดภัยที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 12 คน พิจารณาให้ความเห็นและประเมินความเหมาะสมรับรองรูปแบบการบริหารฯ หลังจากนั้นผู้วิจัยแล้วจึงนำผลการประเมินไปปรับปรุงให้มีความถูกต้องสมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศ โดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์การเป็นครูที่โรงเรียนวัดบวรนิเวศไม่น้อยกว่า 10 ปี มีประเด็นการสัมภาษณ์ ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ และการสัมภาษณ์นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 –ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประเด็นการสัมภาษณ์ คือ การเรียนการสอนของในปัจจุบัน สื่อเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลของครู และแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นกรอบแนวคิดการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ด้านการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่มาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีการพัฒนาตามบริบทของสถานศึกษาแต่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีส่วนในการจัดการจัดทำหลักสูตร ขาดการนิเทศกำกับติดตามประเมินผล และการสรุปผลการดำเนินงาน ควรจัดทำหลักสูตรหรือพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข การศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มากขึ้น และควรมีการติดตามประเมินผลการจัดทำหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูควรพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สนองต่อความต้องการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ Active Learning ใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยออกแบบและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน กำหนดระบบการกำกับติดตามการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการปฏิบัติจริง ด้านการบริหารจัดการเรียน สรุปได้ว่า ห้องเรียนมีสภาพบรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอุปกรณ์พื้นฐานที่ไม่ส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมดิจิทัล ครูขาดการตรวจสอบการเข้าเรียนของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ การปรับสภาพห้องเรียนให้มีเครื่องปรับอากาศและอุปกรณ์ที่ทันสมัยทำให้ครูใช้งานได้สะดวก รวดเร็ว จึงเป็นการเพิ่มบรรยากาศการเรียนรู้และแรงจูงใจของนักเรียนได้ ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ สรุปได้ว่า ครูส่วนใหญ่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จึงมีความเชื่อมั่นและมีประสบการณ์ที่ยาวนาน รับผิดชอบการสอนหลายรายวิชา จึงทำให้การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพอยู่ในระดับน้อย และไร้แรงจูงใจในการพัฒนาเนื่องจากมีอัตราเงินเดือนที่เพิ่มขึ้น ไม่นิยมไปอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ส่งผลให้เกิดภาวะไร้การรับรู้การเปลี่ยนแปลง ขาดการปรับตัวที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามยุคสมัย แนวทางสำหรับการพัฒนา สรุปได้ว่า โรงเรียนต้องจัดการอบรม สัมมนา เชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถมาให้

ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เป็นปัจจุบัน และการสร้างสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมด้วย

สำหรับนักเรียนได้ให้ข้อมูลสรุปได้ดังนี้ นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน มีปัญหาด้านสติ ปัญญา จิตใจ อารมณ์และทัศนคติ ขาดความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง และผู้ปกครองไม่มีเวลาเพียงพอ นักเรียนไม่ทำการบ้านส่งและครูไม่มีวิธีติดตาม นักเรียนติดโทรศัพท์มือถือ ชอบลอกการบ้านหรือลอกข้อสอบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบางวิชาต่ำกว่าร้อยละ 50 มีความคิดว่าแก้ 0, ร และ ม.ส. ง่ายกว่าการเรียนปกติ ครูควรหาวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณภาพนักเรียน แก้ปัญหาการไม่ส่งการบ้านของนักเรียน โดยการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ปรับวิธีการวัดประเมินผล ใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน ส่งเสริมความสามารถตามความสนใจของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัย ร่วมกับข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ โดยผู้วิจัยอาศัยกรอบแนวคิดการบริหารแบบ PIE Model (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2011) เพื่อควบคุมคุณภาพให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรูปแบบการบริหารประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนการวางแผน (Planning) 2) ขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) และ 3) ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งแต่ละขั้นตอน มีองค์ประกอบ และการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นการวางแผน (Planning) ประกอบด้วย

- การวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา มีการดำเนินการ คือ การวิเคราะห์สภาพ ปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศ จากเอกสารและการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหาร คือ 2S 4M ได้แก่ ด้านโครงสร้างและนโยบายของโรงเรียน (Structure and Policy factor: S1) ด้านการบริการและผลผลิต (Service and Product: S2) ด้านบุคลากร (Man: M1) ด้านการเงิน (Money : M2) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material: M3) และด้านการบริหารจัดการ (Management: M4) และวิเคราะห์สถานการณ์ โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis โดยคณะครูและผู้เกี่ยวข้อง

- การกำหนดหลักการและวิธีการ มีการดำเนินการ คือ การกำหนดเป็นนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2563 – 2565 การกำหนดให้เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนในชื่อ “โรงเรียนปลอดการบ้าน” การประชุมชี้แจง เป้าหมาย วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้านแก่คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 4 ครู นักเรียน และผู้ปกครองเพื่อเป็นการทำความเข้าใจ และฟังเสียงสะท้อนกลับ การกำหนดผู้รับผิดชอบผู้ดำเนินการตามนโยบาย การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

- การพัฒนาบุคลากร มีการดำเนินการ คือ จัดอบรมทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) จัดอบรมการวัดประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic assessment)

และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Formative Assessment) จัดอบรม Application Student Care มาใช้ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดอบรมการจัดทำคลิปการสอนของครู จัดอบรมการเรียนการสอนด้วย google classroom, google meet จัดอบรมการวัดและประเมินผลในรูปแบบออนไลน์ ด้วย google form จัดอบรมการใช้ Application เพื่อการศึกษา

- การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและพื้นที่ มีการดำเนินการ คือ การติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (wifi: wireless fidelity) ให้ครอบคลุมทุกห้องเรียนและในบริเวณโรงเรียน การติดตั้งสมาร์ททีวีครบทุกห้องเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภายในห้องเรียน การติดตั้งอุปกรณ์สำหรับบันทึกคลิปการสอนและใช้สอนออนไลน์ ณ ห้องโสตทัศนศึกษา การซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์สำหรับการใช้ในการเรียนการสอน การติดตั้งเครื่องปรับอากาศทุกห้องเรียน การปรับพื้นที่ในโรงเรียนให้เป็นสนามกีฬาและแหล่งเรียนรู้

ขั้นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) ประกอบด้วย

- การจัดการเรียนการสอน มีการดำเนินการ คือ การจัดหาส่งเสริมการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้าน คือ คาบส่งเสริมศักยภาพ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-6 จำนวน 2 คาบต่อสัปดาห์ และคาบปลอดการบ้าน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คาบต่อสัปดาห์ การให้ครูจัดทำโครงการสอน (course syllabus) โดยที่จะไม่มีการงานเป็นการบ้าน ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) ครูดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ครูใช้คลิปการสอนหรือสื่อการสอนที่เกี่ยวกับวิชาที่สอน ครูใช้ google classroom ในการเรียนการสอนทั้งการส่งงานและส่งงานของนักเรียน ครูใช้ application ทางการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ครูใช้การวัดประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic assessment) และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Formative Assessment) ควบคู่กัน

- การส่งเสริมและสนับสนุน มีการดำเนินการ คือ โรงเรียนสนับสนุนการจัดหา Tablet, iPad หรือ Notebook ของครูที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนจัดหาโทรศัพท์มือถือ (Smart Phone) ให้ นักเรียนที่ขาดอุปกรณ์การเรียน สนับสนุนให้ครูนำเสนอผลงานการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์กับหน่วยงานภายนอก ให้ครูนำเสนอแลกเปลี่ยนการใช้ application ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และให้ครูนำเสนอแลกเปลี่ยนการทำสื่อการสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในคาบ PLC (Professional Learning Community) เพื่อสอบถามข้อที่ควรสนับสนุนและให้การช่วยเหลือ

ขั้นการประเมินผล (Evaluation) ประกอบด้วย

- การนิเทศติดตาม มีการดำเนินการ คือ ตรวจการเขียนโครงการสอน (course syllabus) เพื่อตรวจปริมาณการให้งานของครูผู้สอน ตรวจการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน การนิเทศการจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้านในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา ทั้งก่อนสอน ขณะสอน และหลังสอน

- การปรับปรุงและแก้ไข มีการดำเนินการ คือ ประชุมทบทวนวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้านในคาบ PLC (Professional Learning Community) เพื่อประเมินข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไข และสอบถามครูรายบุคคลเพื่อทราบปัญหาการจัดการเรียนการสอนและหาทางแก้ไข

ผู้วิจัยได้นำร่างรูปแบบฯ ไปทดลองใช้ในโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ในปีการศึกษา 2563 จากนั้นจึงศึกษาผลของการทดลองใช้ร่างรูปแบบการบริหารฯ โดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มบริหารจำนวน 4 คน ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน สัมภาษณ์นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 2 คน รวม 10 คน และสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัดบวรนิเวศ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน ผู้แทนผู้ปกครอง 1 คน ผู้แทนศิษย์เก่า 1 คน ผู้ให้การสนับสนุนโรงเรียน 1 คน และผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ 1 รูป โดยมีจุดประสงค์เพื่อขอความคิดเห็นและประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

สรุปได้ว่า ครูผู้สอน นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความคิดเห็นว่าร่างรูปแบบฯ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้สามารถนำไปใช้ในการบริหารการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนวัดบวรนิเวศได้

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ สรุปได้ดังนี้

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากรายงานของงานทะเบียนวัดผล กลุ่มบริหารวิชาการพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 แยกตามรายวิชา 5 กลุ่มสาระวิชาหลัก คะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2564 สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2563 ทุกรายวิชา และค่าคะแนนเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้แยกตามระดับชั้น ค่าคะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2564 สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2563 ทุกระดับชั้น

- คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากรายงานของงานทะเบียนวัดผล กลุ่มบริหารวิชาการพบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับดี – ดีเยี่ยม ในปีการศึกษา 2564 มีจำนวนรวมกัน ร้อยละ 91.18 มีค่ามากกว่า ผลประเมินในระดับดี – ดีเยี่ยม ในปีการศึกษา 2563 ที่มีจำนวนรวมกัน ร้อยละ 88.68 และ ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า ครูผู้สอนและผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ด้านมุ่งมั่นในการทำงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่เรียนรู้ และด้านรักความเป็นไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ด้านมีจิตสาธารณะด้านความมีวินัย และด้านอยู่อย่างพอเพียง ตามลำดับ

- ความพึงพอใจของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก และประเด็นฉันรู้สึกสบายใจที่ได้ทำข้อคำถาม/กิจกรรม/แบบฝึกหัด เสริมจล้นภายในคาบเรียนโดยมีครูคอยช่วยอธิบายจนเข้าใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด รองลงมา

คือ ฉันรู้สึกมีแรงจูงใจต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มากขึ้น ส่วนประเด็น ฉันรู้สึกมีภาระงานที่บ้านเพิ่มขึ้น เนื่องจากการบ้านที่ลดลง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

- ความพึงพอใจของครู พบว่า ครูผู้สอนมีระดับความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศในระดับมากและประเด็นฉันพร้อมให้คำปรึกษา และสนับสนุนกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ มีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด รองลงมา ฉันมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านเป็นอย่างดี ส่วนประเด็น ฉันพบอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้าน มีระดับความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง

- ความพึงพอใจของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีระดับความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ประเด็น ผู้ปกครองคลายกังวลต่อการทำการบ้านของบุตรหลาน และผู้ปกครองคิดว่าการจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้าน เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันนี้ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้ปกครองมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้าน ส่วนประเด็น ผู้ปกครองกังวลต่อการใช้เวลาว่างของนักเรียนที่ไม่เป็นประโยชน์ มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศต่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 12 คน พิจารณาให้ความเห็น และประเมินความเหมาะสมรับรองรูปแบบฯ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำผลการประเมินไปปรับปรุงให้มีความถูกต้องสมบูรณ์

สำหรับผลการประเมินรับรองรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้าน ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยผลการประเมินภาพรวมของรูปแบบการบริหารฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินการดำเนินงานตามองค์ประกอบของรูปแบบฯ อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินการใช้งานตามรูปแบบการบริหารฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ที่มีลักษณะไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มที่ อุปกรณ์ต่าง ๆ ยังไม่ทันสมัย ขาดสื่อ

เทคโนโลยี ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรับ (Passive Learning) ทำให้ขาดบรรยากาศของการเรียนรู้ นักเรียนรู้สึกว่ามีภาระงานที่มากเกินไปเกินความสามารถ ส่งการบ้านไม่ทัน ครอบครัวมีภาระรับผิดชอบจนละเลยการดูแลนักเรียน นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ระดับต่ำ ต่ำ 0,ร และ มส มากกว่าร้อยละ 50 สอดคล้องกับงานวิจัยของผกา มาศ คงเกื้อ (2561) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านโรงเรียน ด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คุณภาพการสอนของครู การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ ชลชาติ สร้อยทอง (2563) ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านความรับผิดชอบ และพฤติกรรมการเรียนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปทุมคงคา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากสภาพปัจจุบัน และปัญหาที่พบบน ทำให้ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนต้องดำเนินการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดการเรียนการสอนต้องก้าวทันรูปแบบที่ใช้ครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการเรียนรู้ในแบบกระบวนทัศน์ใหม่ เรียกได้ว่าเป็นการจัดการศึกษาฐานแห่งเทคโนโลยี หรือ ครูจะต้องปรับแนวทางการเรียนการสอน (pedagogy) โดยครูจะต้องทำให้นักเรียนรักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีเป้าหมายในการสอนที่จะทำให้เด็กมีทักษะชีวิต ทักษะการคิด และทักษะด้านไอที การเรียนการสอนที่เป็นแบบ Active Learning ที่เป็นกระบวนกรเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นต้น โดยกิจกรรมที่นำมาใช้ควรช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสาร/นำเสนอ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมบทบาทของนักเรียน นอกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแล้ว ยังต้องมีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอนและนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน ครูผู้สอนลดบทบาทการถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนลักษณะการบรรยายลง และเพิ่มบทบาท ในการกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้ โรงเรียนต้องพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาให้ทันสมัยเพื่อให้ครูผู้สอนและนักเรียนนำมาใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งการนำสิ่งที่นักเรียนมีทุกคน คือ โทรศัพท์ Smart Phone มาใช้ในการเรียนมาให้มากกว่าการเล่นเกม การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ในวิธีการสอนที่เป็น Active Learning การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล Application ทางการศึกษา วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนวัดบวรนิเวศได้

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

ในการพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยร่วมกับข้อมูลจากการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ โดยผู้วิจัยอาศัยกรอบแนวคิดการบริหารแบบ PIE Model (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2011) เพื่อควบคุมคุณภาพให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรูปแบบการบริหารประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการวางแผน (Planning) 2) ขั้นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) และ 3) ขั้นการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งแต่ละขั้นตอน มีองค์ประกอบ และการดำเนินการ โดยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1) ขั้นการวางแผน (Planning) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และการตัดสินใจของผู้บริหารที่จะกำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาเป็นขั้นตอนของการวางแผน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา การกำหนดหลักการและวิธีการ การเตรียมบุคลากร และการเตรียมสื่อเทคโนโลยีและพื้นที่ โดยการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

- การวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา ได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพ ปัญหาและแนวทางจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหาร คือ 2S 4M คือ โครงสร้างและนโยบายของโรงเรียน (S1) การบริการและผลผลิต (S2) บุคลากร (M1) การเงิน (M2) วัสดุ อุปกรณ์ (M3) การบริหารจัดการ (M4) วิเคราะห์สถานการณ์ โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis โดยคณะครูและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารทราบถึงแนวทางที่จะพัฒนาและทราบถึงทรัพยากรที่มี ว่ามีขีดจำกัดเพียงใด มีกำลังที่ส่งเสริมพัฒนาไปในทิศทางใด ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสในการพัฒนาได้

- การกำหนดหลักการและวิธีการ ได้ดำเนินการกำหนดเป็นนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2563 – 2565 กำหนดให้เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนในชื่อ “โรงเรียนปลดการบ้าน” การประชุมชี้แจงเป้าหมาย วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ครู นักเรียน และผู้ปกครองเพื่อ เป็นการทำความเข้าใจและฟังเสียงสะท้อน การกำหนดผู้รับผิดชอบผู้ดำเนินการตามนโยบาย และการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนของการดำเนินงาน ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบทิศทางของการพัฒนาโรงเรียน และจะช่วยเสนอแนวคิดวิธีการที่แตกต่างและเป็นประโยชน์ เพื่อความสำเร็จของการพัฒนา

- การเตรียมบุคลากร ได้ดำเนินการจัดอบรมทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) จัดอบรมการวัดประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic assessment) และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Formative Assessment) จัดอบรมการใช้ Application Student Care

ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดอบรมการจัดทำคลิปการสอน จัดอบรมการเรียนการสอนด้วย google classroom, google meet จัดอบรมการวัดและประเมินผลในรูปแบบออนไลน์ ด้วย google form และ จัดอบรมการใช้ Application เพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมของครูและบุคลากรให้มีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย

- การเตรียมสื่อเทคโนโลยีและพื้นที่ ได้ดำเนินการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุมทุกห้องเรียนและในบริเวณโรงเรียน การติดตั้ง Smart TV ครอบคลุมทุกห้องเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภายในห้องเรียน การติดตั้งอุปกรณ์สำหรับบันทึกคลิปการสอนและใช้สอนออนไลน์ ณ ห้องโสตทัศนศึกษา การซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์สำหรับการใช้ในการเรียนการสอน การติดตั้งเครื่องปรับอากาศทุกห้องเรียน การปรับพื้นที่ในโรงเรียนให้เป็นสนามกีฬาและแหล่งเรียนรู้ การดำเนินการดังกล่าวเป็นการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีของโรงเรียนให้มีและมีความทันสมัยต่อการจัดการเรียนการสอน สนองตอบความต้องการของครูและนักเรียน ทำให้ครูและนักเรียนมีการพัฒนาความสามารถทางด้านเทคโนโลยี และสามารถสืบค้นความรู้ได้ทันทีในห้องเรียนโดยการใช้ smart phone และการมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตทำให้การเชื่อมต่อกับเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ต่าง ๆ เช่น Smart TV, iPad, tablet, notebook ครูก็ใช้เขียนแทนการเขียนบนกระดานไวท์บอร์ดได้ มีความสะดวกรวดเร็วในการสอน

2) ขั้นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย หมายถึง วิธีการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายประสบผลสำเร็จตามจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาเป็นขั้นตอนของการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิธีการจัดการเรียนการสอน และ 2) การส่งเสริมสนับสนุน โดยสามารถอธิบายผลการวิจัยได้ ดังนี้

- วิธีการจัดการเรียนการสอน ได้ดำเนินการจัดคาบส่งเสริมการเรียนการสอนแบบปลดการบ้าน คือ คาบส่งเสริมศักยภาพ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 และคาบปลดการบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครูทำโครงการสอน (course syllabus) โดยที่ไม่มีภาระงานเป็นการบ้าน ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) ครูดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ครูใช้คลิปการสอนหรือสื่อการสอนที่เกี่ยวกับวิชาที่สอน ครูใช้ google classroom ในการเรียนการสอน ครูใช้ application ทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ครูใช้การวัดประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic assessment) และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Formative Assessment) ควบคู่กัน ล้วนเป็นสิ่งที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนในยุคใหม่ วิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นวิธีหนึ่งของการเรียนแบบ Active Learning ที่มีรูปแบบการเรียนนอกห้องเรียนกับในห้องเรียน เพราะนักเรียนจะได้เรียนรู้มาก่อนจากบ้าน โดยครูจะให้นักเรียนศึกษาจากคลิป ซึ่งนักเรียนสามารถดูจาก smart phone ได้ตลอดเวลาครูจะบันทึกคลิปการเรียนนี้ ใน google classroom ของแต่ละวิชาที่นักเรียนเป็นสมาชิก เมื่อมาในห้องเรียนครูผู้สอนจะทดสอบนักเรียนโดยตั้งเป็นคำถามจากการที่นักเรียนได้ไปศึกษามาใน application ทางการศึกษา เช่น Kahoot, Quizzes ต่อจากนั้นครูและนักเรียนจะร่วมกันจะอภิปราย เรื่องที่จะเรียน เสริมความรู้จากการไปดูคลิป เมื่อหมดช่วง

ให้ความรู้ ครูจะให้นักเรียนร่วมกันทำแบบฝึกหัด ในบรรยากาศที่มีครู มีเพื่อนและมีอุปกรณ์การเรียน ให้เสร็จภายในคาบนั้น นักเรียนก็จะไม่มีการบ้าน ส่วนการวัดประเมินผล ครูจะให้นักเรียนทำหรือทดสอบตามวัตถุประสงค์ของการเรียนในเรื่องนั้น หลากหลายวิธีการตามสภาพของนักเรียน ซึ่งถ้านักเรียนไม่พึงพอใจต่อคะแนนที่ได้ ก็สามารถขอทำใหม่หรือทำงานเพิ่มได้ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านจึงเป็นสิ่งที่นักเรียนให้ความสนใจและตั้งใจเรียนทำให้นักเรียนไม่มีการบ้าน แต่ยังคงได้รับความรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น สอดคล้องกับ พัชญา บุตรยะถาวร (2558), ลัทพล ด้านสกุล และคณะ. (2557: 325-326), นิชาภา บุรีกาญจน์ (2557: 372), Sun และ Wu. (2016: 79) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการสอนของวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่า ประสิทธิภาพของวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าวิธีการสอนแบบอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- การส่งเสริมสนับสนุน มีการดำเนินการสนับสนุนการจัดหา Tablet, iPad หรือ Notebook ของครูที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จัดหา Smart Phone ให้นักเรียนที่ขาดอุปกรณ์การเรียน สนับสนุนให้ครูนำเสนอผลงานการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์กับหน่วยงานภายนอก สนับสนุนให้ครูนำเสนอแลกเปลี่ยนการใช้ application ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้ครูนำเสนอแลกเปลี่ยนการทำสื่อการสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในการประชุม คาบ PLC เพื่อสอบถามข้อที่ควรสนับสนุนและให้การช่วยเหลือ ทั้งนี้การใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน จะช่วยให้มีความสะดวกรวดเร็ว และสร้างความสนใจให้กับนักเรียน ครูใช้ Tablet, iPad หรือ notebook ในการสอน นักเรียนใช้ Smart Phone ในการเรียน อีกทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นการสนับสนุนการดำเนินงานให้มีความก้าวหน้าไปพร้อม ๆ กัน

3) ขั้นการประเมินผล (Evaluation) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย หมายถึง การตรวจสอบ การควบคุม และการวัดผลการปฏิบัติงานตามแผน เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนให้สามารถนำไปปฏิบัติได้บรรลุตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาเป็นขั้นตอนของการประเมินผลประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนิเทศติดตาม และ 2) การปรับปรุงแก้ไข โดยการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

- การนิเทศติดตาม การดำเนินการตรวจติดตามการเขียนโครงการสอน (course syllabus) เพื่อตรวจปริมาณการให้งานของครู ตรวจติดตามการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบลดการบ้านในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา ทั้งก่อนสอน ขณะสอน และหลังสอน ซึ่งการนิเทศติดตามเป็นการควบคุมให้วิธีการอื่น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนแบบลดการบ้านด้วย ทำให้ครูทราบแนวคิดและวิธีการมากขึ้น เพราะการจัดการเรียนการสอนแบบลดการบ้าน เป็นเรื่องใหม่สำหรับครู

- การปรับปรุงแก้ไข มีการดำเนินการประชุมทบทวนวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบลดการบ้านในคาบ PLC เพื่อประเมินข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไข การสอบถามครูรายบุคคลเพื่อทราบปัญหา

การจัดการเรียนการสอนและหาทางแก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา จะทำให้การดำเนินการมีความถูกต้องชัดเจน เกิดความเข้าใจ ตรงตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ

จากข้อมูลข้างต้นแสดงถึงรูปแบบการบริหารที่เป็นไปตามแนวคิดของ PIE model (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2011) โดยรอบการบริหารทั้ง 3 ขั้นตอนเกิดขึ้นจากการร่วมมือของทุกคนและทุกฝ่ายงานในโรงเรียนตั้งแต่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกคน

3. ผลของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ไปใช้จัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2564 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากรายงานของงานทะเบียนวัดผล กลุ่มบริหารวิชาการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นมากกว่า ปีการศึกษา 2563 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากรายงานของงานทะเบียนวัดผล กลุ่มบริหารวิชาการ พบว่า มีผลประเมินในระดับดี - ดีเยี่ยม มีค่าสูงกว่า ในปีการศึกษา 2563 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครองต่อรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก สอดคล้องกับ สุภาพร กำภู ณ อยุธยา (2562) ที่ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนภัทราวดี หัวหิน และการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้กรอบแนวคิด PIE Model (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2011) เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารสำเร็จ สามารถนำนโยบายสู่การปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้และการนำการจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่มีรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ร่วมกับวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน การวัดประเมินผลที่หลากหลาย ทั้งการประเมินตามสภาพจริงและการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การที่ให้นักเรียนใช้ Smart phone ทำงานส่งครูในรูปแบบออนไลน์ การไม่มีการบ้านเป็นเรื่องที่นักเรียนมีความกังวลมากที่สุด ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้น การบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้าน จึงทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนดีขึ้นและนักเรียนมีความพึงพอใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

- 1) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อได้นำผลมาปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนที่ตรงตามความต้องการของนักเรียน และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน
- 2) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาความสุขของนักเรียนภายหลังได้รับการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้าน